

**TO‘LIQ TISHSIZLIKDA OSTEOPOROZ VA SUYAK ATROFIYASI:
DIAGNOSTIKA VA DAVOLASH YO‘LLARI**

Ass. Alimov U.A,

Ass.Meliquziev T.Sh.

Stom-2. 510 guruh Axmedova S. S.

Stom-1. 410 guruh Ne‘metov J.A.

alimovutkir0112@mail.ru

To‘liq tishsizlik (adentiya) — tishlarning yo‘qligi yoki yo‘qolishi bilan bog‘liq, bemorlarning hayot sifatini pasaytiruvchi muammolardan biridir. Bu holat osteoporoz va suyak atrofiyasi bilan birlashganda, bemorlarda yanada jiddiy sog‘liq muammolarini keltirib chiqarishi mumkin. Ushbu maqolada to‘liq tishsizlikda osteoporoz va suyak atrofiyasining diagnostika va davolash yo‘llari ko‘rib chiqiladi.

Osteoporoz va suyak atrofiyasi: Tavsif va ahamiyati

Osteoporoz suyak to‘qimalarining zichligini kamaytiradi va suyaklarning qattiqligini pasaytiradi, bu esa suyaklarning oson sinishiga olib keladi. To‘liq tishsizlikda osteoporoz ko‘pincha jag‘ suyaklarida suyak atrofiyasini keltirib chiqaradi, bu esa jarrohlik aralashuvlari va protezlashda qo‘shimcha qiyinchiliklar yaratadi.

Oligohipermatrofiya va osteoporoz aloqasi

Osteoporoz va suyak atrofiyasi jag‘ suyaklarida jarayonni tezlashtiradi va natijada protezlash jarayonini murakkablashtiradi. O‘rganishlar shuni ko‘rsatadi-ki, osteoporozli bemorlarning to‘liq tishsizligi bilan suyak atrofiyasi og‘ir holatlarga olib kelishi mumkin.

Diagnostika

To‘liq tishsizlikda osteoporoz va suyak atrofiyasini aniqlash uchun bir qator diagnostika usullari qo‘llaniladi:

1. Raqamli radiografiya:

- Teshik va suyak tuzilishini aniqlash uchun eng ko‘p qo‘llaniladigan usul.
- Raqamli radiografiya orqali suyak zichligini baholash va suyakda atrofik o‘zgarishlarni aniqlash mumkin.

2. Kompyuter tomografiyasi (KT):

- Jag‘ suyaklarining 3D ko‘rinishini taqdim etadi, bu esa suyakning holatini va o‘lchovlarini aniq baholash imkonini beradi.
- KT suyak zichligini aniq o‘lchab beradi, bu esa osteoporozni aniqlashda juda foydali.

3. Densitometriya:

- Suv va boshqa qattiq materiallar bilan suyak zichligini o‘lchaydi. Bu usul osteoporoz darajasini aniqlashda muhimdir.

4. Klinik baholash:

○ Bemorlarning sogʻligʻi va umumiy holati, suyak ogʻriqlari, shikoyatlari asosida baholanadi.

Davolash yoʻllari

Toʻliq tishsizlikda osteoporoz va suyak atrofiyasini davolash koʻplab usullarni oʻz ichiga oladi:

1. Dori-darmonlar:

○ Osteoporozni davolashda kaltsiy va vitamin D qoʻshimchalari, shuningdek, bisfosfonatlar kabi dori-darmonlar qoʻllaniladi. Ushbu dori-darmonlar suyak zichligini oshirishga yordam beradi.

2. Jismoniy faollik:

○ Jismoniy mashqlar suyak mushaklari kuchini oshiradi va suyakning qattiqligini yaxshilaydi. Muntazam ravishda jismoniy mashqlarni bajarish osteoporozni oldini olishda muhimdir.

3. Oziqlanish:

○ Toʻgʻri va muvozanatli oziqlanish suyak sogʻligini yaxshilash uchun zarurdir. Kaltsiyga boy oziq-ovqatlar (sut mahsulotlari, yongʻoqlar) va vitamin D manbalarini isteʼmol qilish kerak.

4. Protezlash:

○ Jarrohlik aralashuvlaridan qochish uchun maxsus muayyan protezlar qoʻllanilishi mumkin. Osteoporoz va suyak atrofiyasi boʻlgan bemorlar uchun maxsus tayyorlangan protezlar muhimdir, chunki ular jagʻ suyaklarida stressni taqsimlashni taʼminlaydi.

5. Bemorlarni rehabilitatsiya qilish:

○ Rehabilitatsiya dasturlari bemorlarning faoliyatini tiklash va mustahkamlash uchun muhimdir. Bu dasturlar jarrohlik aralashuvlari va protezlardan keyin bemorlarning sogʻligʻini yaxshilashga yordam beradi.

Xulosa

Toʻliq tishsizlikda osteoporoz va suyak atrofiyasi muhim sogʻliq masalalari boʻlib, ularni toʻgʻri aniqlash va davolash usullari bemorlarning hayot sifatini sezilarli darajada yaxshilashi mumkin. Zamonaviy diagnostika usullari yordamida osteoporozni aniq aniqlash va samarali davolash yoʻllarini ishlab chiqish mumkin. Bemorlar uchun individual yondashuv va innovatsion protezlash yechimlari sogʻliqni saqlash tizimida ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. АЛИЕВА Н. и др. ПРОТЕЗИРОВАНИЕ НА ОСНОВЕ ДИОКСИДА ЦИРКОНИЯ: СОВРЕМЕННОЕ РЕШЕНИЕ ДЛЯ КРЕПКИХ И ЕСТЕСТВЕННЫХ ЗУБОВ //World scientific research journal. – 2023. – Т. 22. – №. 1. – С. 143-151.

2. АЛИЕВА, Назокат, et al. "ПРОТЕЗИРОВАНИЕ НА ОСНОВЕ ДИОКСИДА ЦИРКОНИЯ: СОВРЕМЕННОЕ РЕШЕНИЕ ДЛЯ КРЕПКИХ И ЕСТЕСТВЕННЫХ ЗУБОВ." *World scientific research journal* 22.1 (2023):

3. САЛИМОВ О. и др. РАЗВИТИЕ ТЕХНОЛОГИЙ И МЕТОДОВ ИМПЛАНТАЦИИ ЗУБОВ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ 3D-ПЕЧАТИ ДЛЯ СОЗДАНИЯ ИНДИВИДУАЛЬНЫХ ИМПЛАНТОВ //World scientific research journal. – 2023. – Т. 22. – №. 1. – С. 152-162.143-151.